

1. Zie ik er soms ziek uit?

Lemmy stak een sigaret op, blies rook in mijn gezicht en zei het zo: 'Ik ben om acht uur 's ochtends geboren. Ik was enig kind. Mijn vader vertrok toen ik drie maanden was. Dat is niet zo raar. Hij was dominee in de Church of England en was in de oorlog aalmoezenier geweest bij de Luchtmacht.' Zijn moeder was 'een poosje bibliothecaresse geweest. Ze had ook als verpleegster gewerkt op de tuberculoseafdeling.' Daar werkte ze met zwangere tuberculosepatiënten die mismaakte kinderen kregen. 'Er werd een kind geboren met een bek in plaats van een gezicht. Godvergeten afgrijselijk! Ze vond het zo eng dat ze ermee kapte.'

Ik smeekte hem te stoppen. 'Je gaat te snel,' klaagde ik.

'Dat kan. Of jij gaat te langzaam,' bitste hij.

Het was een troosteloze novembermiddag. Buiten regende het pijpenstelen en we zaten in zijn hotelkamer in Londen. Het was diep in de jaren negentig, de nieuwe eeuw stond voor de deur. Ik was kort daarvoor gestopt als zijn pr-man om weer muziekjournalist te worden. Men had me discreet laten weten dat Lemmy ernstig ziek was. Dat hij in het ziekenhuis had gelegen en dat het een kwestie van tijd was. Men had besloten dat ik hem een aantal uren moest interviewen om zijn levensverhaal op te tekenen, voor het te laat zou zijn. Ik had hem in de loop van de jaren al vaak geïnterviewd en zou hem ook in de jaren daarna nog vaak interviewen. Daarnaast hadden we ontelbaar vaak gewoon ge-

spoken. Bij concerten, op feestjes, in hotelkamers en bars over de hele wereld.

Maar nooit zoals die keer. Toen we eindelijk klaar waren, was het al laat in de avond. Ik kon amper meer op mijn benen staan. Lemmy ging nog uit. Het was de bedoeling dat ik de tapes – uren en uren – zou uitschrijven om er een coherent geheel van te maken, maar dat heb ik nooit gedaan. Er verstreken een paar weken en hij ging niet dood en er gebeurden andere dingen in mijn leven. De tapes bleven in mijn kantoor liggen en reisden jarenlang met me mee als ik verkaste. Tot ik eindelijk aan het schrijven van dit boek toekwam. En toen stierf hij en stond ik versteld, hoewel iedereen had geweten dat hij doodziek was. Ik was net klaar met het uitschrijven van de tapes toen ik het nieuws hoorde. We hadden een afspraak om elkaar een paar dagen voor de kerst te spreken. Maar hij was ziek en hij was jarig en het leek me beter om het uit te stellen tot het nieuwe jaar. En...

Toen ik die dag bij hem aanklopte, had ik een serieuze blik op mijn gezicht. Hij zag me en gromde: ‘Val toch dood, man. Laat me raden. Je hebt gehoord dat ik de pijp uitga, zeker? Dat is godverdomme niet waar.’

Maar klopte het wel dat hij ziek was geweest? ‘Ja, dat klopt wel.’ In het ziekenhuis zelfs? ‘Ja, heel even. In Duitsland. Maar ik ben met de schrik vrijgekomen, geloof me.’

Hij moet de twijfel in mijn ogen hebben gezien. ‘Luister,’ zei hij en hij gebaarde naar de whiskyfles op tafel. ‘Schenk wat in en ga zitten. Zie ik er soms ziek uit?’

Tja. Dat was geen eerlijke vraag. Hij zag er al zo lang ik hem kende beroerd uit, afgezien van de periode in de jaren negentig, toen hij in Los Angeles was gaan wonen en er opeens onwaarschijnlijk zongebruind uitzag. En zwembroeken was gaan dragen. Hij had zich zelfs enige tijd geschoren en vertelde maar half grappend dat hij ‘iets wilde doen’ aan zijn uitdunnende haar.

Want als je in Los Angeles woonde, zei hij, 'stond de technologie tot je beschikking'.

Maar al snel waren de haveloze bakkebaarden terug, zwartgeverfd nu, en droeg hij een hoed. Dat was een hele opluchting. Lemmy was niet het type rockster dat je graag het slachtoffer zag worden van de make-over van een stylist uit Hollywood.

Die dag bevestigde hij het nog eens: 'Ik ga me niet mooi aankleden. Ik doe me niet anders voor dan ik ben. Ik heb maar één broek en die heb ik al vijftieng jaar. Dat weet niemand. Ze denken dat ik er meer heb, maar ik verf gewoon mijn benen zwart waar de gaten zitten.'

Dat laatste kan waar geweest zijn of verzonnen. Of misschien was het ooit waar geweest, in de vroege jaren van Motörhead, vóór het geld en de roem en de werknemers van het kantoor van de band die hij erop uitstuurde om witte laarzen en whisky en sigaretten voor hem te kopen. Voordat hij de neiging ontwikkelde om in de woorden van zijn voormalige manager Doug Smith 'op zijn tijd een beetje camp te zijn'. Doug dacht aan die keer dat hij Lemmy in zijn flat op Edgware Road had opgezocht en zijn gastheer het uniform van de Amerikaanse Confederatie bleek te dragen.

'Ik zei: "Waarom draag je dat?" Hij keek me aan en zei: "Mooi, hè?" En zo zijn we die avond gaan stappen.'

Maar voordat we ons laten meeslepen door het beeld van Lemmy met een Quentin Crisp-achtig gevoel voor theater moet ik vermelden dat hij het uniform had 'gevonden' in een 'toeval-
lig gebroken' glazen etalagekast in Texas tijdens een van de vele Motörhead-tournees, die in bepaalde opzichten deden denken aan de strooptochten van een bende piraten. 'Ik dacht: mooi, daar kunnen we dus ook nooit meer optreden,' verzuchtte Doug.

Maar laten we terugkeren naar die dag in Londen, toen we om een koffietafel zaten met Lemmy's glas Jack Daniel's met cola en

zijn pakje Marlboro. Ik speurde naarstig naar tekenen dat het voorbij was. Dat er meer klopte van het verhaal dat ik had gehoord dan hij wilde toegeven. Maar hoewel hij grijs zag rond zijn mond en zijn buik over zijn flink uit de kluiten gewassen gesp begon te zakken, zag ik in zijn ogen nog altijd de bekende glinstering en was hij nog net zo scherp en grappig als altijd. Zijn brein tolde rond als een rat in een tredmolen.

‘Wil je wat snoepen?’ vroeg hij terwijl hij een van de zakken in de mouw van zijn zwarte leren jack openritste.

‘Nee, dank je!’ antwoordde ik snel. De korte dagen en lange nachten waarin ik wilde snoepen van Lemmy’s loodzware amfetaminen lagen ver achter me. Ik was over de veertig en kon het simpelweg niet meer aan. Hij was over de vijftig en dacht niet aan stoppen. Nooit.

Maakte hij zich nooit zorgen over wat al dat spul na al die tijd met hem zou doen?

‘Zie ik eruit alsof ik me zorgen maak?’ zei hij terwijl hij de scherpe punt van een stiletto gebruikte om een hoeveelheid poeder op te graven waarmee je de neusgaten van een babyoli-fant zou kunnen vullen.

Hij leunde achterover en stak een nieuwe sigaret op, nam een slok en keek me met die slapeloze blik aan. ‘Wil je echt niet?’

Onze eerste ontmoeting herinner ik me niet meer; het is alsof hij er altijd is geweest, diep begraven in mijn onderbewuste: de gevaarlijke man op de motorfiets die is gekomen om je mokkel te stelen en je pijn te doen. De geschifte klootzak met de spijkerbroek, het smerige haar en de zonnebril die op twee zwarte ogen leek.

Mr Skull & Crossbones. Dr Swastika. De plek op het kruispunt waar rock en roll elkaar ontmoeten.

Ik zag hem voor het eerst in het voorjaar van 1972, toen hij met Hawkwind optrad op Portobello Road. Buiten, op het gras, bij

de plek waar de Hells Angels zich ophielden. Achter het meisje met het beschilderde gezicht en het gescheurde mini-jurkje stond hij op zijn bas te klooiën. Hij viel op omdat hij er veel duivelser uitzag dan de freaks om hem heen. Maar je zag destijds wel meer rare toestanden op Portobello... mannen met gitaren, en veren in hun haar, een meid die liep te jodelen en om stuivers bedelde... Een vogel met een lange baard die door iedereen Jezus werd genoemd en die voor een pond wiet verkocht... Een jongen die bootlegs verkocht, die hasjpijpen verkocht, die de droom verkocht dat dit gewoon weer een planeet was waarop je was geland...

Toen 'Silver Machine' die zomer een hit werd, stond die vent uit Hawkwind die op een biker leek op de cover van *New Musical Express* en ontdekte ik dat hij L-E-M-M-Y heette. Rare naam. Maar dat gold ook voor Ziggy en Iggy en Ozzy en Alice. Het was de tijd van de extreme glamrockers met maffe namen en iedereen bereidde zich voor op de dag dat we naar de maan zouden worden gelanceerd. Dan was er nog dat meisje dat danste als de band optrad, met die borsten en dat gezicht en die benen: Stacia. *Let all the children boogie...*

Een paar jaren verstreken en het luchtschip Hawkwind maakte een noodlanding. Lemmy was verdwenen en Stacia ook. Iedereen die we hadden gekend en op wiens muziek we hadden getript, was verdwenen. Zo leek het althans. We leefden opeens in het nieuwe tijdperk van de punks, die fel tegen de hippies gekant waren. Het was nog wel oké om toe te geven dat je acid had geslikt maar het was verre van oké om te laten doorschemeren dat Hawkwind daar iets mee te maken had gehad. Of dat lang haar ooit iets had betekend.

Je zag Lemmy nog altijd op Portobello Road, een onontkoombare aanwezigheid die in Henekey's aan de hendel van de fruitautomaten stond te trekken. Je zag hem bij concerten van The

Damned, optredens van Johnny Thunders. Foto's in de muziekbladen waarop hij rondhing met Sid en Nancy in The Speakeasy. Maar zijn haar liet hij niet knippen. Hij veranderde nooit zijn uiterlijk, zijn uitstraling, zijn levenshouding van het kan me geen fuck schelen.

En hij had natuurlijk een nieuwe band: Motörhead. Ik had ze tijdens een John Peel Session in 1978 een versie van 'Louie Louie' horen doen en ze klonken totaal niet als Hawkwind – een band die in vergelijking met Motörhead uitgesproken loom klonk – maar heel erg als Lemmy: ruig, stekelig, accepteer ons of lazer maar op. 'We waren meer punk dan heavy metal,' zei hij later. 'Dat heb ik altijd gezegd. We hadden natuurlijk langer haar. Maar met kort haar zou iedereen ons als een punkband hebben geaccepteerd. We speelden keiharde, retesnelle, ultrakorte nummers.'

Ik werkte toen bij Step Forward Records, vlak bij Portobello Road, en op de een of andere manier waren Lemmy en ik elkaar gaan begroeten als we elkaar zagen. Step was punk. New Wave. Op het bloedende randje. Maar gemanaged door oude hippies. Lemmy was 'oké', zo werd me verteld. Maar die nieuwe band van hem was 'troep'.

Maar de mensen die dat zeiden, waren de typische jaknikkers uit de punkhoek. En ze zouden het hem nooit in zijn vlekkerige, door speed uitgeholde gezicht durven zeggen. Lemmy had een macaber nachtelijk charisma dat mensen fataal kon worden. Dus terwijl de mensen van Step Forward zich druk maakten over types als Mark P. en hun volgende stap in de punkrevolutie aan het plannen waren, voelde ik me aangetrokken tot die duistere duivel die moederziel alleen, ver weg van de meute, met een IJzeren Kruis om zijn nek op de fruitautomaat stond te spelen.

In de pub liet hij anderen altijd het rondje betalen. En hij vroeg altijd of je speed bij je had. De grootste schok was toen ik hem op een middag in een bank in de rij zag staan, net als de

normale mensen. Het was de tijd waarin je nog een van je eigen cheques ondertekende en dan gaf de bank je je poen. Als het tenminste op je rekening stond of de dame achter het loket het niet controleerde. Maar Lemmy werd altijd gecontroleerd. Niet alleen in de bank.

‘Het spijt me, meneer Kilmister, maar u hebt onvoldoende saldo.’ De hele bank kon horen dat die oude taart hem op z’n lazer gaf. Zijn rug verstijfde. Hij pakte zijn chequeboek, draaide zich om, woedend en licht gegeneerd.

Hij zag me. Liep recht op me af. ‘Kan je me een pond lenen?’ vroeg hij. ‘Je krijgt het terug, maak je geen zorgen.’

Ik haalde zo’n oud groen biljet tevoorschijn. Hij keek ernaar. ‘Of twee, als je hebt...’

Ik pakte nog een biljet en gaf het aan hem.

‘Bedankt,’ zei hij. ‘Ik sta bij je in het krijt.’

Ik zag hem pas maanden later weer. Ik was ontslagen bij Step Forward en schreef inmiddels voor *Sounds*. Er was een busreis voor de pers georganiseerd om Motörhead te zien spelen in Friars in Aylesbury. Ik had niets beters te doen en ging mee. Lieve hemel. De bus was versierd met lappen bloederig vlees die aan hakmessen hingen en opblaasbare Barbiepoppen in de helft van de stoelen. Onze gastvrouwen waren schaars geklede *biker chicks* onder aanvoering van de overweldigend sexy en angst-aanjagende Motorcycle Irene, die de drankjes zo ongeveer in je keel goten terwijl ze je speed, downers, dope en aangestoken joints aanboden en alles waar je verder maar op kicke, klootzak.

Het optreden was zo hard dat sommige journalisten stukjes sigaret in hun oren propten. Dat werkte niet. Je moest je volledig aan die smerige herrie overgeven, dat werkte wel. Zoiets schreef ik ook in mijn recensie. De volgende keer dat ik Lemmy zag, gaf hij me mijn twee pond terug. Hij betaalde zelfs een drankje voor me. Toen verwijddde hij zijn neusvleugels en stelde voor dat ik

even meeliep naar de toiletten. Ik dacht: o, cool. Coke.

Idioot. Bij Lemmy was het altijd speed. Altijd. Hij bleef elke nacht de hele nacht op. Hij had er zelfs een nummer over geschreven in de vroege jaren van Motörhead, om alle twijfel weg te nemen. ‘White Line Fever’. Het zou zijn laatste niet zijn.

In al die jaren daarna kwamen Lemmy en ik elkaar voortdurend tegen. Ik werkte een aantal jaren als pr-man voor een bedrijf dat Heavy Publicity heette, om de hoek bij het kantoor van het management van Motörhead in Great Western Road. Daar was Lemmy altijd bezig mensen bevelen te geven. ‘Je moet ze op de huid zitten,’ zei hij dan. Want ze mochten niet vergeten dat Lemmy en Motörhead te allen tijde het centrum van hun universum moesten zijn.

Zijn manager, Doug Smith, had Heavy Publicity ingehuurd om de publiciteit te doen voor The Damned en Hawkwind, twee andere bands die hij managede. Maar ik had altijd Motörhead op het oog. Dat leek me nog eens een band waar je lol mee kon hebben! Ze naderden het toppunt van hun roem. Ze waren vaak op *Top of the Pops*, lievelingen van de muziekers. Ze hadden geen hulp nodig, voor zover ik kon zien.

Zelfs toen de zaak halverwege de jaren tachtig in de shit liep en de oorspronkelijke band uit elkaar viel en Lemmy de frontman werd van nieuwe, muzikaal getalenteerde maar karakter- en succesloze versies van Motörhead, bleef hij beroemd door optredens op televisie en in films, in het oog lopende cameorolletjes die zijn imago levend hielden hoewel de verkoop van platen en concertkaarten tanende was.

Ik zocht hem op in zijn huis in West London, waar ik de gebruikelijke Lemmyspullen aantrof. Modellen van vliegtuigen uit de Tweede Wereldoorlog, half gegeten broodjes kaas, boeken en platen en flessen en asbakken die rondslingerden alsof het een plaats delict was. En het begin van een serieuze verza-

meling nazimemorabilia. ‘Dat hele fenomeen fascineert me gewoon,’ verklaarde hij terwijl ik een loodzware, imposant ogende dolk bestudeerde. ‘Hitler was de eerste rockster.’

Het was ook de eerste keer dat hij me vertelde dat zijn dokter hem had gezegd niet te stoppen met drugs. ‘Dat gebeurde in de tijd van dat verhaal over Keith Richards, met die bloedtransfusie.’ Doug Smith had besloten ‘dat we allemaal clean moesten worden en dat we brave burgers zouden worden. Hij nam me mee naar een dokter in Harley Street, die bloed afnam. Toen we een week later teruggingen voor de uitslag, zei hij: “Wat jul lie ook doen, geef hem geen gezond bloed, want dat wordt zijn dood!” Mijn bloed was een soort organische soep geworden, met allerlei sporen erin.’

Ik lachte uiteraard, zoals altijd als Lemmy een grappig verhaal vertelde. Hij was een geboren verhalenverteller. Hij heeft me in de loop der jaren nog andere versies van dit verhaal verteld. En ik moest elke keer lachen, want het verhaal werd beter en beter.

Maar toen ik het een paar weken na Lemmy’s dood bij Doug Smith aankaartte, keek hij me verbijsterd aan. ‘Absolute bullshit,’ gniffelde hij. ‘Ik zei het toch? Die man was een onverbeterlijke leugenaar.’

En weer lachte ik. Wie zal zeggen of het waar was? Lemmy had het waarschijnlijk zo vaak verteld dat hij het zelf was gaan geloven. Lemmy maakte beter dan wie dan ook zijn eigen mythe. Maar hij vertelde ook vaak de waarheid. Heel vaak zelfs. Zeker vaker dan enige andere rockster die ik ken.

Hij was verrassend sensitief. Toen in 1986 mijn moeder overleed, nam hij me apart om me te condoleren. Hij sprak een paar minuten in alle rust met me, sloeg zijn arm om me heen en vertelde me dingen die ik nog niet wist over het leven en de dood. Bij een andere gelegenheid, backstage tijdens het festival in Donnington in 1988, adviseerde hij me hoe ik me moest kleden als ik

op tv kwam. Hij had mijn programma *Monsters of Rock* op Sky gezien, zei hij. ‘Je bent goed, heel grappig. Erg leuk programma. Maar je moet wat gezichtshaar laten staan. Dat je een beetje ruiger lijkt. Dat is veel meer rock-’n-roll. Je zult zien dat de meiden je opeens leuker zullen vinden.’

Ik deed wat me was opgedragen. Lemmy had immers gesproken.

Het verbaasde me niet toen ik een paar jaar later hoorde dat hij naar L.A. was verhuisd. Los Angeles was destijds de hoofdstad van de rockwereld met al zijn uitwassen en minder aantrekkelijke kanten. ‘De meeste bands willen in Amerika toeren,’ had hij me ooit verteld. ‘Ik wil erheen om alleen in L.A. te toeren. En dan hou ik nooit meer op.’

Het waren de vrouwen, zei hij. Ik had zelf ook in L.A. gewoond en gewerkt en wist wat hij bedoelde. De rockmeiden in West Hollywood zagen er altijd uit – en gedroegen zich – alsof ze uit een video van Mötley Crüe kwamen. In sommige gevallen was dat ook zo. Maar er waren altijd vrouwen geweest. ‘Ik heb alleen nooit een meisje gevonden dat me kon laten ophouden op alle andere meiden te jagen.’

Maar er was meer. Lemmy vond het oneindig veel fijner om als de beroemde frontman van Motörhead in een van de sikkelvormige hoekjes van The Rainbow te zitten – de beruchte club op de Sunset Strip waar Led Zeppelin zich voor het eerst te goed deed aan groupies – dan bij een fruitautomaat van een pub in Ladbroke Grove te staan als het laatste overlevende herkenbare lid van een band waarvan de meeste Britten dachten dat die al jaren niet meer bestond.

‘Je kunt nooit terug,’ zei hij. ‘Je raakt verstrikt in een tijdslus. Er komen jonge gasten op me af die zeggen: “Hé, Lemmy! ‘Ace of Spades’, man!” En dan zeg ik: “Je bent niet eens oud genoeg om je dat te herinneren. Wat lul je nou?”’

De echte trekpleister van wonen in Los Angeles was voor Lemmy dat hij er werd behandeld zoals hij altijd vond dat hij behandeld moest worden: met veel respect en overdreven toegeeflijkheid. Motörhead had in de VS niet veel platen verkocht, maar de manier waarop de band inmiddels op handen werd gedragen – en dan vooral de manier waarop hun leider werd vereerd als de grootste, echtste, slechtste, bakkebaarden dragende, door wratten ontsierde, speedslikkende klootzak van allemaal – door bands die er miljoenen hadden verkocht, zoals Metallica en Guns N’ Roses, betekende dat Lemmy’s schaduw nooit zo fier overeind stond als wanneer hij zijn best deed om te zijn wie iedereen in The Rainbow los van de werkelijkheid vond dat hij behoorde te zijn.

Zoals een betraande Stacia me net over Skype vertelde: ‘Zijn fans waren zijn echte familie. Lemmy ging heel oprecht met mensen om. Ze hielden van hem. Dat wist hij en hij hield ook van hen.’

Die liefde werd slechts geëvenaard door zijn minachting voor wat hij zag als de blaartrekkend pijnlijke onechtheid van het leven van een rockster. De meeste rocksterren, zei hij, ‘lijken te denken dat ze afstammen van de hemelse zoon.’ En dan, op een pretentieuze kunstzinnig toontje: ‘Niemand mag de kamer uit tot we Daves handschoen hebben gevonden! Godvergeten angst-aanjagend is het. Ze lijken te denken dat ze een boodschap hebben voor *the kids*. Dat is meestal niet zo. Want als je dat denkt, heb je natuurlijk geen boodschap. Voor niemand. Of de boodschap is: kijk uit.’

Dit boek gaat zowel over een man die ik kende als over een rockster die de rest van de wereld dacht te kennen. Er staat hier en daar nonsens in, maar dat is het geval met alle waargebeurde verhalen. Er zullen tranen vloeien, want die zijn altijd nodig waar ook wordt gelachen. En herrie. Lemmy was niet zoals

anderen. Hij was niet gek, zoals Ozzy. Of cool, zoals Slash. Het ging hem om de muziek, en aan het einde van zijn carrière ging het zelfs veel verder dan dat. Lemmy was een klassieke Britse excentriekeling zoals Jeffrey Bernard en Peter Cook dat waren, mannen die ook allebei een losbandig, alcoholisch leven leidden en door vreemden werden bemind terwijl ze voor veel van hun echte vrienden in feite vreemden waren.

Hoe hij terugkeek op zijn eigen leven? ‘Achteraf zie je alles scherp, hè? En dat is het probleem: wat je ziet als je terugkijkt, is niet waar. Terugkijkend zie je alleen de goede momenten omdat je brein de slechte dingen wegveegt om je een beter gevoel te geven. Ik weet zeker dat we allemaal elk jaar van ons leven hebben verkloot en in elk jaar van ons leven hebben genoten. Ik kijk liever niet naar de hoogtepunten. Ik kijk liever naar het leven als een leven. En dan heb ik het niet slecht gedaan. Bijna al mijn dromen zijn uitgekomen; ik heb er niet veel meer over. De meeste mensen zien nooit een van hun dromen uitkomen. Ik heb geboft en daar ben ik blij mee. Je moet ook nooit op “perfect” uit zijn. Met “heel goed” mag je godverdomme al op je knietjes gaan zitten en iedereen bedanken.’

Het is me een voorrecht geweest Lemmy te mogen kennen. Hij zong dan wel dat hij niet het eeuwige leven wilde, maar de feiten van zijn leven zullen nog generaties lang mensen in de ban houden. Dit boek zal niet proberen aan te tonen waarom dat zo is. Je krijgt het goede met het kwade en een flinke dosis pure Lemmy. Zo heeft hij het altijd gewild. Begonnen in het leven, geëindigd in de dood. Een man behept met een spirit die door muren ging en een onverwachte tederheid. Ga met God, oude vriend...